

TÉMA 1: Misia a preklad písma

Drahí bratia a sestry,

V evanjeliu prvej nedele Nového roka 2011 čítame slová, ktoré nám opisujú výnimočnú postavu svätého Jána Krstiteľa. Podľa jeho charakteristiky v dnešnom evanjeliu by sme ho vlastne mohli pokladať za vzor všetkých misionárov: poslal ho Boh, prišiel ako svedok vydať svedectvo o svetle, pričom toto svetlo osvecuje každého človeka, veď svet povstal skrze neho. (Jn1, 6 – 10). V blízkosti relikvií svätého Cyrila, ktoré sme tu slávnostne prijali v predposledný večer minulého roku, nás nevedojak napadne, že do stôp Jána Krstiteľa v istom zmysle slova vstúpili aj svätí vierozvestovia Cyril a Metod: aj ich poslal Boh, aj oni prišli vydať svedectvo o svetle, aj oni chceli aby osvecovalo každého človeka vo vedomí, že všetko jestvujúce povstalo skrze neho.

Poslal ich Boh, a Boh ich akoby aj formoval, pripravoval pre budúce apoštolské dielo. Narodili sa v rodine vysokého cisárskeho úradníka menom Lev, na svet prišli v druhom najvýznamnejšom meste Byzancie, Solúne. Kresťanov tejto metropoly chválil už tam osobne prítomný svätý Pavol, ktorý vo svojom Liste Solúnčanom tamojších veriacich označil za „vzor všetkým veriacim v Macedónsku i Achájsku“, kam sa práve od nich „slovo Pánovo sa od nich rozhlásilo“ (1Sol 1, 7-8).

O osem storočí neskôr sa slovo *Pánovo rozhlásilo* zo Solúna ešte ďalej, a to aj prostredníctvom svätých solúnskych bratov Cyrila a Metoda. Metod, ktorý sa stane neskôr veľkomoravským arcibiskupom, sa narodil okolo roku 815. Svojím právnickým nadaním zaujal vtedajšieho cisára natoľko, že ho postavil do čela Strymonskej provincie. V tomto rozhodnutí bolo čosi prozretelnosť, keďže tam žili aj Slovania: takto Metod dostal počas trinástich rokov možnosť spoznať ich po mnohých stránkach - ich mentalitu, vzťahy i jazyk-

čo bolo poznanie vzhľadom na budúcu misiu veľmi užitočné. Keď potom došlo k štátnemu prevratu, Metod vstúpil do kláštora na maloázijskom Olympe.

Tam ho nasledoval jeho o desať rokov mladší brat Konštantín – Cyril. Ten vynikal zbožnosťou a vynikajúcou pamäťou, a tak ho už ako pätnásťročného pozvali na cisársku dvornú školu, kde spolu s mladým cisárom Michalom III. dostal vynikajúce vzdelanie. Tam vynikal nielen nadaním a usilovnosťou, ale tiež hlbokou zbožnosťou, pokorou a čistotou, ukázal sa aj skvelým diskutérom v dišputách.

Obaja bratia, ako som už uviedol, napokon vyhľadali ústranie kláštora, aby sa tam modlili a rozjímali. No predsa to neznamenal absolútnu a dlhodobú utiahnutosť od sveta. Obaja totiž koncom šesťdesiatych rokov deviateho storočia napríklad absolvovali na žiadosť cisára cestu ku Chazarom, u ktorých viedli diskusie o kresťanstve a o trojjedinom Bohu.

Z toho, o čom sme doteraz hovorili, vyplýva, že Metod a Konštantín - Cyril tvorili dvojicu, ktorá bola skúsenosťami i štúdiom vynikajúco pripravená na misiu k Slovanom. Mali skúsenosť s akademickým i politicko-správnym prostredím, s vyučovaním i riadením, s inými kultúrami a jazykmi na ceste ku Chazarom, s duchovným životom v skrytosti i dynamikou diplomatických misií. Metodovo právnické vzdelanie i organizačné skúsenosti ho predurčovali na zvládnutie týchto stránok misie po príchode do strednej Európy, na naše územie. Konštantín - Filozof bol predurčený najmä na zvládnutie komunikačnej a obsahovej stránky celej misie. No čo bolo najdôležitejšie, obaja bratia boli hlboko duchovne založení a preto práve chvíle strávené v kláštornom tichu, v modlitbách a meditáciách tvoria najhlbší základ a nevyhnutný predpoklad úspešnosti ich poslania. Iste si mnohí pamätáte na rok 1985, na velehradské slávenie jubilea 1100. výročia smrti svätého Metoda. Iste si pamätáte, ako sa tam predstavitelia komunistického režimu pokúsili cyrilometodskú misiu zredukovať na

čisto kultúrno – politický počin, na čo prítomní veriaci búrlivo reagovali požiadavkou titulovať solúnskych bratov ako svätých - **svätého** Cyrila a **svätého** Metoda.

Boli svätí, lebo naozaj - povedané slovami dnešného evanjelia - prišli vydať svedectvo o svetle, o Ježišovi Kristovi. O tom svedčia napríklad už preklady, pripravené ešte pred odchodom medzi našich predkov. Menovite svätí Cyril, ktorého relikvie tento týždeň uctieваме v našej Katedrále, pred odchodom na Veľkú Moravu pripravil nasledovné preklady do jazyka Slovanov: preklad Evanjelia podľa Jána, potom preklad liturgických textov a napokon preklad spovednej formuly. Z toho nie je ťažké vyrozumiť, aké bolo priority solúnskych misionárov: chceli aby Slovania ešte lepšie hlbšie vo vlastnom jazyku spoznali Ježiša Krista, aby ho aj oni prijali a *stali sa naozaj Božími deťmi*, aby naozaj ešte hlbšie *uverili v jeho meno*, naozaj sa ešte autentickejšie *narodili z Boha*. Preklady liturgických textov mali napomôcť, aby Slovania mohli chváliť Boha vo vlastnom jazyku, z ešte plnšieho srdca prežívať vlastnú totožnosť aj cez používanie vlastného materinského jazyka. No a napokon - veľmi príznačné je pripravenie prekladu spovednej formuly: ona mala napomôcť ešte hlbšie prijať a rozumieť Božiemu milosrdenstvu, onomu Božiemu slovu odpustenia, stvoriteľskému Slovu, bez ktorého nepovstalo nič z toho, čo povstalo. Veď toto svetlo Slova malo prežarovať a rozháňať tmy hriechu, i keď – ako to pripomína dnešný Proológ svätého Jána – niekedy ho *tmy neprijali*.

My chceme celý tento týždeň ponúknuť svetlo lepšieho poznania obsahu a dosahu misie Solúnskych bratov, aby ich dielo nemohla zahaliť tma zabudnutia a nezájmu. Aj tým chceme vzdať úctu relikvii svätého Cyrila. Preto už zajtra budeme pokračovať v téme SLOVA, budeme hovoriť o jeho hodnote, o hodnote jazyka, o veľkom dare Konštantínových prekladov posvätných textov.

Teraz, drahí bratia a sestry, nasleduje vyznanie viery, pri ktorom bude užitočné si dnes ešte viac uvedomiť, že úprimným vyznávaním jednotlivých článkov viery Pán vypočul našu modlitbu „dedičstvo otcov, zachovaj nám Pane“.